

Välkomna till Försvarsmaktens digitala lägesuppdatering.

Försvarsmaktens insatschef,
generallöjtnant Michael Claesson-

-kommer snart beskriva myndighetens bedömningar och säkerhetsläget i närområdet.

Det är i dag en månad sedan kriget bröt ut.

Hur ska vi tolka striderna vi ser, vad betyder dem?

Varför är det svårt att hålla kontroll över vissa områden och städer?

Major Magnus Gimås från Markstridskolan
operationschef för andra brigaden-

-är med i dag,
för att förklara markstridens taktik.

Avslutningsvis kommer vi
också öppna upp för frågor.

Varsågod, insatschef Michael Claesson.

-Tack så mycket. Som Therese sa: det är en månad sedan Ryssland gick till angrepp mot Ukraina.

Natten till den 24 februari
bröts freden i Europa.

Den ryska invasionen sker mot bakgrund
av en långsiktig målsättning

-att ersätta den hittills
rådande europeiska säkerhetsordningen-

-med en som ska erkänna
Rysslands rätt till en intressesfär-

-som omfattar flera av grannländerna.

Den ska förhindra att fler länder
söker medlemskap i Nato.

Det råder inget tvivel om att kriget
inte har gått som Ryssland föreställt sig.

Vi ser att de ryska
anfallsrörelserna har avstannat-

-samtidigt som
de ryska målsättningarna bedöms kvarstå.

Ukrainas försvar fortsätter att stå emot-

-och mycket pekar på
att man lokalt även tar tillfället i akt-

-att gå på offensiven
för att återta förlorad terräng.

En stor del av tillgängliga ryska styrkor
finns insatta i eller i anslutning till-

-Ukrainas landgräns och i Svarta havet.

Det innebär begränsningar
för Rysslands förmåga att genomföra-

-mer omfattande,
främst markoperationer, utanför Ukraina.

Ryssland fortsätter förflytta och förstärka
med trupper från olika delar av landet-

-fortfarande med viss handlingsfrihet med
delar av väpnade styrkor i Sveriges närområde.

I vårt närområde genomförs
fortsatt övningsverksamhet-

-och man fortsätter från rysk sida
att utbilda värnpliktiga soldater och sjömän.

Försvarsmakten, liksom många
andra västländer, påbörjar nu och i närtid-

-en intensiv vårövningsperiod, enskilt och med varandra i olika konstellationer.

Den militära närvaron i vårt närområde är hög.

Vi bedömer att Ryssland följer och bevakar allt som vi, och andra västländer gör.

Vi gör inga nya förändringar avseende hotbilden.

Risken för ett väpnat angrepp mot Sverige är låg men kan inte uteslutas.

Vi arbetar intensivt med att minimera våra sårbarheter.

Vi anpassar vår interna beredskap och fortsätter att utveckla vår operativa förmåga.

Inte minst inom ramen för våra internationella samarbeten och övningar.

Jag var själv på plats i Narvik i onsdags för att besöka den pågående övningen Cold Response.

Jag fick möjlighet att möta operationschefer från 26 andra deltagande länder-

-för att tala om både övningen och omvärldsläget i stort.

Våra militära samarbeten är viktigare än någonsin.

De relationer och band som byggs mellan kollegor från olika nationer är av stort värde.

Under veckan som gått har sammanlagt 13 tyska och baltiska fartyg besökt Stockholm.

Den svenska marinen använde tillfället till att öva minröjning-

-tillsammans med de tyska fartygen i Stockholms skärgård.

Sverige fortsätter att ge stöd till Ukraina och som regeringen kunde berätta igår-

-så innebär stödet bland annat ytterligare 5 000 pansarskott-
-och dessutom materiel för minröjningsförmåga.

Detta är något som vi även ägnat utbildningskraft åt kopplat till den Ukrainska armén-

-inom ramen för kanadensiskledda utbildningsinsatsen Operation Unifier som nu är pausad.

Ryssland har från början gjort klart att de betraktar vapenleveranser till Ukraina-

-som legitima mål för de väpnade styrkorna.

När det kommer till var, hur och när dessa ska levereras-

-så vill jag inte säga mer i nuläget.

Det omfattas av vad vi kallar operationssekretess-

-och vi ska inte bjuda på onödiga pusselbitar.

Som jag kunde dela med er redan i förra veckan-

-så har Försvarsmakten fattat beslut om att öka antalet beredskapsstyrkor-

-och jag kan bekräfta för er i dag att de sedan en tid tillbaka är fullt operativa-

-och beredda att lösa uppgifter med mycket kort varsel.

Jag förstår att många av er har frågor och känner osäkerhet inför vad som pågår.

Det är tveklöst ett utmanande omvärldsläge vi har att hantera.

Samtidigt vill jag att ni alla tar till er att vi jobbar hårt, dygnet runt, alla veckor på året-

-för att lösa våra uppgifter, skydda landets gränser och territoriella integritet-

-så att vi ska känna oss trygga här i vårt land.

Jag inledde med att säga att kriget nu pågått i en månad.

Mycket tyder på det kommer att bli långvarigt.

Stora delar av kriget utspelar sig i och kring bebyggelse-

-och den väpnade striden är inte alltid så enkel att förstå.

Efter att ha misslyckats med att betvinga Ukraina-

-ser vi nu att Ryssland övergår till en taktik-

-där man utför bekämpning med artilleri, markrobotar och flygbomber-

-med målet att slå ut ukrainska försvarspositioner-

-och därefter rycka fram med marktrupp med målet att ta mer terräng.

Denna taktik drabbar särskilt städer och byar hårt då infrastruktur slås ut-

-och civila drabbas i dubbel bemärkelse genom att både utsättas för militärt våld-

-samtidigt som de ofta saknar tillgång till mat, vatten och skydd.

För att ge er en inblick i hur denna typ av strid genomförs,-

-lämnar jag nu ordet till

major Magnus Gimås från Markstridsskolan-

-som kommer ge en fördjupad bild av utmaningarna med strid i bebyggelse. Tack!

-Strid i bebyggelse är kanske det svåraste man kan genomföra-

-när det gäller militära operationer.

Utmaningarna ligger i att det är en tredimensionell strid.

Det finns många vinklar varifrån man kan försvara en stad; hustak, kulvertar, inne i husen.

Husen utgör det skydd man behöver för att kunna försvara sig.

Det blir korta skjutavstånd mellan gator och mellan hus, annat än i öppen mark.

Det är ofta trångt för att komma fram med fordon-

-då man blockerar staden, samtidigt som det är dålig sikt, på grund av brand och rök.

Det finns också andra delar som påverkar att det är svårt med strid i bebyggelse-

-bland annat civilbefolkningen kan finnas kvar och det måste vi ta hänsyn till på något sätt.

Det är i alla fall så vi diskuterar i Sverige, den måste ta hänsyn till.

Samtidigt finns det industrier i områdena-

-som kan släppa ut giftiga gaser, petroleum, klorgas, med mera-

-som påverkar hur man kan genomföra strid i bebyggelse.

Även med dessa utmaningar

kommer man fortfarande slåss om staden-

-och det är extremt tydligt i Ukraina,
där man slåss om städerna.

Det har att göra med att städerna blir
en form av hubb för logistik och uthållighet.

De skapar också skydd för de som är i städerna.

Transporter och kommunikationer
kanaliseras in i städer.

Förutom det
så har de ju oftast ekonomiska centra.

Stadsledningen och kulturen finns i städerna.

Där utgör städerna ett symboliskt värde,
både för defensiva och offensiva styrkor.

Men det man kan säga
om strid i bebyggelse är att-

-försvararen gynnas, och man kan planera
med god tid, vilket jag bedömer att man har haft nu.

Genomföra blockeringar
för att kunna styra framkomlighet på vägarna.

Man kan försåtminera och minera
för att bekämpa även på det sättet.

Man har tredimensionella striden, och varje hus
och fönster utgör en möjlig ställning-

-för att kunna utföra eldöverfall.

Det finns kulvertar,
där man kan röra sig utan att vara synlig-

-och tunnelbanesystem, och skyddet i sig,
som skiljer sig mellan stadsdelarna-

-om vi jämför villaområden med stenstad,
som är som centrala delar i Stockholm-

-så ger de ett helt annat skydd.

Sen är det mycket upp till försvaren
att ta initiativ, vara lurig-

-hitta på, plocka ner skyltar
så att anfallarna inte kan orientera sig.

Alla har säkert kört vilse i en stad någon gång
och vet hur svårt det kan vara.

Det ska man inte hjälpa till med.

Om man är en anfallare som ska in i staden
behöver man ett gott överläge.

Vi brukar prata om ett förhållande på 6:1,
alltså sex gånger fler än de som försvarar.

Det som kommer krävas av en anfallande styrka
är enorma resurser av enkla saker-

-som handgranater, tänd- och sprängmedel,
granater till artilleripjäser och vagnar.

Det behöver man ha mängder av, för att
komma igenom välförsvarade hus och gator.

Resursen är soldaten,
att kliva in och rensa ut ett hus-

-för att kunna äga det krävs mycket folk.

Något vi utbildar
och är noga med med våra soldater-

-är att när vi genomför anfall i bebyggelse
och övar, så är vi metodiska.

Man gör en sak åt gången, sen fortsätter man.

Du går inte in i en stad
utan välutbildade soldater, säger vi.

Du måste vara välutbildad,
för det är en väldigt annorlunda strid-

-med utmaningarna som finns där.

Det behövs också mycket indirekt eld.

Du kommer tvingas skjuta
mot bebyggelsen.

Det är där de försvarar och har sitt skydd.

Då måste du kunna mala ner hus,
i värsta fall för att kunna komma vidare.

När man planerar strid
i bebyggelse, och är försvarare-

-bör man nyttja en taktik som handlar om att ha
strid på hela djupet av fienden som anfaller in.

Vi planerar för att kunna strida både längst bak,
mot logistiken och underhållet och slå ut den.

Eftersom de behöver så mycket resurser,
så tar det slut i täten om man slår ut den.

Samtidigt som man krigar mot täten,
men dyker upp överallt i hela linan-

-för att skapa multipla problem för anfallaren.

Det blir svårt att hantera.
Så, strid på hela djupet.

Det är en stridsidé man har sett
Ukraina använda över tid, egentligen.

De har haft lätta rörliga enheter med PV-system
som jobbat på djupet för att ta bort underhållet-

-logistiken och bränslet,
vilket man behöver fortsätta med i en stad.

Det är något vi jobbar på.

Jag vill återigen
gå tillbaka till vikten av allt-

-och det som är kanske viktigaste för oss,
nämligen betydelsen av välutbildade-

-gruppchefer, plutonchefer, kompanichefer.

Det är där striden avgörs. De korta avstånden,
inte de stora manövrarna.

Det är initiativet på lägsta nivå,
att kunna komma förbi huset-

-spränga hål, gå in i huset
och rensa upp - det är där det avgörs.

Det är det vi satsar på,
för att försöka bli duktiga på detta.

Ja, det var lite om strid i bebyggelse. Tack.

-Tack så mycket för det!

Då kommer vi släppa in medias frågor.

Vi börjar med Sveriges Radio Ekot,
Mariella Quintana Melin, varsågod.

-Hej, en fråga till Michael Claesson-

Zelenskyj sa i dag i sitt tal
till riksdagen att Sverige också är hotat-

-och att man redan nu i rysk tv pratar
om hur man ska ockupera Gotland.

Finns ett hot i dag mot Gotland, ser du?

-Som jag sa bedömer vi sammantaget
att hotet just nu är lågt-

-men samtidigt inte kan uteslutas.
Det innefattar ju även Gotland.

Vi kan inte bortse från
att ön ligger där den ligger.

Återigen: Vi ser inget överhängande
direkt militärt hot-

-men det är en situation vi måste
bedöma hela tiden, dag för dag-

-och som är beroende av vilken typ av aktivitet
som vi själva genomför, till exempel stödet till Ukraina.

-Med tanke på att Nato nu flyttar
trupper för att förstärka i Europa-

-skulle det bli aktuellt
att låta Nato ha trupper på Gotland-

-för att förhindra
eventuell invasion av Baltikum?

-Vi har nära samarbete
med många länder, även Nato-

-men vi ingår som bekant inte i alliansen.

Om vi ska genomföra gemensam operation
så är det ett politiskt beslut-

-som för närvarande inte föreligger.

Vi nyttjar därför de samarbetsformerna
vi har just nu så effektivt som möjligt.

-Tack.

-Tack. Ronja Mårtensson
från Göteborgs-Posten, varsågod.

-Jag har en fråga med anledning
av markstriderna man pratar om.

Om man tittar på...
Alltså... Vad är det enligt er som...

Kan man se att det är det

som gör att Ryssland inte lyckas inta-

-någon av de större städerna i Ukraina?

-Jag börjar, sedan kan du fylla på, Magnus.

Som Magnus sa: Det finns ett stort antal värden som knyts till städer och byar-

-befolkning och kultur, möjligheten att påverka ett lands känsla och vilja till försvar.

Det är klart att man från rysk sida väljer ut platserna som är viktiga mål att ta.

Samtidigt måste man sätta detta i relation till vilka resurser som finns till förfogande-

-hur mycket tid, kraft och människor man är beredd att investera-

-för att lyckas nå den typen av målsättningarna. Magnus, vill du komplettera?

-Vi har svårt att utvärdera allt, men man kan se vissa grundläggande saker.

Mycket avgörs på lägsta nivå, som sagt-

-och är inte soldaten tillräckligt bra utbildad kommer han inte lyckas i en stad.

Det kan jag se på bilder ibland, som man sett:

Man ser en stridsteknik som är på lägsta nivån som jag inte känner igen.

Jag ser inte rörliga torn som letar mål-

-eller att något händer när man blir på- eller bortskjuten.

Då frågar jag mig vilken utbildningsnivå de är på-

-för att lösa strid i öppen terräng, i vanlig skog-

-och sedan ska de in i staden
och göra detta med sina soldater.

Där ligger en utmaning
och frågan är om de har kapacitet.

Jag frågar mig själv det.

-Du menar att de ryska soldaterna kanske inte har-

-tillräckligt med utbildning
och kunskap för att inta en stad?

-Ska man genomföra det...

Vi utbildar ju speciella förband, experter på
strid i bebyggelse som tränar det mycket.

Det är den träningen man behöver
för att klara strid i bebyggelse-

-som anfallande och som försvarare.

Frågan är om de här soldaterna varit med om det.

-Tack.

-Tack. Vi släpper in Madeleine Johansson
från tidningen Syre. Varsågod.

Vi hör inte dig, Madeleine.

Nu hör vi dig.

-Jag har en fråga om det här
med att Sverige skickar vapen.

Finns det en risk med att göra detta,
att det kan hamna i fel händer?

Till exempel i högnationalistiska bataljoner,
eller ryska styrkor till och med?

Hur ser ni på den risken? Finns den?

-Jag svarar på den.

De politiska beslut som ligger till grund för-

-att vi bidrar med vapen till Ukraina
innebär ju att vi överför materielen-

-till den ukrainska regeringens kontroll.

Hur man sen väljer att disponera
den gåvan eller bidraget-

-är upp till de ukrainska myndigheterna.

När det gäller hur de distribueras och till vem
så är det faktiskt upp till dem.

Det ingår ju i den politiska bedömning
som gjorts, som föregår beslutet.

När det gäller inte minst beskrivningen
som Magnus har gett av strid i bebyggelse-

-där fronter skiftar och man rör sig dynamiskt
över stora ytor, så kan man aldrig utesluta att-

-vare sig svenska pansarskott
eller andra vapensystem kan tas över av andra...

Det är på något sätt krigets natur
och en risk man får vara beredd att ta.

-En följdfråga: Det finns de som
menar att om man exporterar vapen-

-så kan man istället dra ut på kriget.

Vad säger ni om det?
Kan det bara orsaka större lidande?

-Man kan ta avstamp i FN-stadgans artikel 51:

Varje lands rätt att försvara sig själv,
sitt territorium och sin befolkning.

Att då demokratiska länder

väljer att stödja den ambitionen-

-det är egentligen
där själva grundfrågan ska placeras.

I Sveriges fall har regeringen och riksdagen
tagit ställning för att genomföra stödet.

-Okej. Tack.

-Tack så mycket.

Vi släpper in SVT Nyheter
med Casper Karlqvist. Varsågod.

-Tack så mycket.

Jag vill ställa en fråga
med anledning av...

Michael Claesson nämnde
att det här kan dra ut på tiden-

-och Sverige fattade ett nytt beslut
om att skicka vapen.

Hur ser kapaciteten ut
för att fortsätta skicka vapen-

-och annat materiel om det drar ut på tiden?

-Det är en ständig avvägning som vi gör
och för dialog med regeringen om.

Det är klart att det finns omslagspunkter.

När vi ser över våra förutsättningar bygger det
på en avvägning av egna förutsättningar-

-för att kunna hantera våra uppgifter,
bland annat försvar mot väpnat angrepp.

Just nu är bedömningen
att stöden vi kunnat lämna-

-gör att vi kan hantera båda uppgifterna.

-Du säger att det gäller just nu,
men framåt, om det skulle dra ut på tiden-

-hur länge kan Sverige fortsätta
skicka-

-utan att det skulle påverka
svensk kapacitet att försvara Sverige?

-För egen del utlöser varje beslut
om att stödja med materiel en logistiklina-

-vilket innebär att processen
av återanskaffning sätts igång.

Det är hela tiden riskavvägningar som görs för
att kontinuerligt kunna lösa våra uppgifter-

-både nu och om en stund, så att säga,
eller vid en utdragen konflikt.

-Tack.

-Tack så mycket. Då släpper vi in Stina Kätting
från Sveriges Radio P4 Gotland. Varsågod.

-Jag undrar över det som delvis redan tagits upp.

Zelenskyj sade till Sveriges riksdag i dag
att man redan i media och nyhetssändningar-

-från rysk sida har diskuterat
hur man skulle kunna ockupera Gotland.

Håller ni med president Zelenskyj
om den verklighetsbeskrivningen?

-Det Zelenskyj hänvisar till är utsändningen
av ett ryskt tv-program-

-för ett antal veckor eller månader sen,
där det gjordes ett antal överväganden-

-och man pekade på Gotland från rysk sida, alltså ett tv-program där man med militära experter-

-blandade in olika länders betydelse för säkerheten i Östersjöområdet.

I den kontexten var naturligtvis Gotland med-

-och alla vet att ön har en viktig strategisk betydelse.

Man kan inte utelämna Gotland från ett strategiskt eller operativt övervägande.

Därmed inte sagt att det avviker från vår bedömning som jag tagit upp:

Det finns inget överhängande hot, men vi kan inte utesluta något.

Med återetableringen av P 18, och den verksamhet som fortgår på Gotland-

-så är det ingen enkel match att ge sig på ön med ambitionen att ockupera.

-En fråga till: Vad har du för budskap till de som bor på Gotland?

Vad får ett sånt här uttalande för konsekvenser-

-i form av att det skapar rädsla hos den gotländska befolkningen?

-Jag tycker att man ska känna sig trygg, och säger som jag alltid gör:

Man ska vara informerad, vara källkritisk, ta del av de aktiviteter-

-som ansvariga myndigheter, inklusive Försvarsmakten, bedriver.

Vi är också tacksamma för gotlänningarnas stöd.

-Tack.

-Tack så mycket. Därmed är den digitala lägesuppdateringen slut för i dag.

Tack för att ni var med oss! Hej då!